

DEVIZOVÉ PRÁVO

Soubor právních norem
regulujících nakládání s
devizovými hodnotami

Formální prameny

- **ZČNB** – část sedmá (§§ 35, 36) – *Pravomoc ČNB v devizovém hospodářství*
- **DZ** – zákon č. 219/1995 Sb., **devizový zákon**, ve znění pozdějších předpisů
- Smlouvy o podpoře a ochraně investic
- Prováděcí předpisy k DZ
- Sankční předpisy v devizovém hospodářství

DEVIZOVÉ HODNOTY

■ Peněžní prostředky v cizí měně

valúty

děvizy

■ Zahraniční cenné papíry

(emitent cizozemec)

■ Finanční deriváty

(penězi ocenitelná práva a závazky od nich odvozené)

Etapy devizového práva

- 1. světová válka
- 2. světová válka
- Státní devizový monopol (107/1953 Sb.)
- Systém vnitřní směnitelnosti (528/1990 Sb.)
- Liberalizace devizového hospodářství (219/1995 Sb.)

Liberalizace a regulace

- Prostřednictvím devizové regulace stát rozhoduje, jaké devizové operace mohou narušit zájmy národního hospodářství

(C.Kosikowski)

- Nadměrné devizové restrikce jsou faktorem ztěžujícím hospodářský obrat domácí i zahraniční

(E. Mastalska)

Funkce regulace

- Ochrana devizových zájmů státu
- Usnadnění dosažení příznivé platební bilance
- Zamezení nekontrolovaného odlivu devizových prostředků do zahraničí
- Usměrnění alokace zahraničního kapitálu do nemovitostí v tuzemsku

Devizová správa

- Státní správa na úseku devizového hospodářství vykonávaná podle DZ a předpisů související
- Dělená správa:
  1. ve výlučné působnosti ČNB
  2. Ve výlučné působnosti vlády ČR
  3. v působnosti příslušného devizového orgánu

DEVIZOVÝ ORGÁN

MF:

- ✓ Organizační složky státu
- ✓ Územní samosprávné celky
- ✓ Státní fondy
- ✓ Osoby z úvěrů poskytnutých nebo přijímaných ČR

ČNB: www.cnb.cz

Ostatní osoby

SUBJEKTY DEVIZOVÉHO PRÁVA

- Adresáti devizové správy
- Účastníci devizových obchodů

SUBJEKTY DEVIZOVÉHO PRÁVA

- Devizový status – soubor práv a povinností v devizovém hospodářství
- Určovatel příslušnosti: místo trvalého pobytu (FO), místo sídla (PO)

■ **TUZEMEC**

■ **CIZOZEMEC**

Není rozhodující občanství!

Není rozhodující původ kapitálu!

DEVIZOVÉ MÍSTO

- Osoba provádějící obchody s devizovými hodnotami nebo poskytující peněžní služby jako předmět svého podnikání

Kategorie devizových míst

- Bankovní devizová místa
- Nebankovní devizová místa s devizovou licenci
- Koncesionářská devizová místa
- Devizová místa s jednotnou licenci

Bankovní devizová místa

- Bankovní licence banky § 4 ZB (21/1992 Sb.)
- Bankovní licence pobočky zahraniční banky nepožívající výhod jednotné licence podle práva Evropských společenství § 5 ZB
- Licence – oprávnění provádět obchody s devizovými hodnotami nebo platební styk ve vztahu k zahraničí

Nebankovní devizová místa

- Devizová licence - § 3 DZ
- Osoba bez licence podle § 4, § 5 nebo § 5a a násl. ZB
- DL = podnikatelské oprávnění k provádění obchodů s devizovými hodnotami nebo poskytování peněžních služeb

Koncesionářská devizová místa

- Živnostník
- Koncesovaná živnost „směnárenská činnost“
- Příloha 3 ŽZ (455/1991 Sb.)
- Udělení koncese po vyjádření ČNB
- Koncesní listina

Pouze NÁKUP cizí měny!

Devizová místa s jednotnou licencí

- Osoby oprávněné k provádění obchodů s devizovými hodnotami nebo k provádění platebního styku ve vztahu k zahraničí
- Princip jednotné licence - § 5a a násl. ZB

OBSAH DEVIZOVÝCH VZTAHŮ

- **Obecná** - práva a povinnosti tuzemců a cizozemců
- **Speciální** - práva a povinnosti devizových míst;
  - oprávnění a povinnosti orgánů devizové správy.

Obecná práva tuzemců a cizozemců

- § 4 DZ
- relativní volnost volby měny (T-C)
- relativní volnost nabývání DH
- relativní volnost nabývání majetku v zahr.
- relativní volnost dovozu a vývozu CZK
- relativní volnost dovozu a vývozu cizí měny

Devizové povinnosti

- Oznamovací (§ 5, § 8 odst. 5 DZ)
- Realizační (§ 7 odst. 1, § 9 odst. 1 DZ)
- Deklarační (§ 7 odst. 3, § 8 odst. 2, 3 DZ)
- Autorizační (§ 3 odst. 6, § 7 odst. 2, § 8 odst. 1, 4)

Nabývání nemovitostí v tuzemsku

- Relativní volnost
- Nabývání zemědělských pozemků
- Nabývání ostatních nemovitostí

Zemědělský pozemek

- Legislativní zkratka (§ 17 odst. 1):
- ZPF (334/1992 Sb., ZOZPF)
- Pozemky určené k plnění funkcí lesa (289/1995 Sb., LZ)

ZP - volně

- Tuzemci
- Cizozemci – občané ČR
- Cizozemci s průkazem povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu ES
- ✓ evidovaní v evidenci zemědělských podnikatelů v ČR podle § 2f zákona 252/1997 Sb., o zemědělství
- ✓ trvalý pobyt alespoň 3 roky

ZP – vázaně

- vázaně na titul nebo účel:
- Dědění
- CD – vzájemnost!
- Do SJM

ZP – vázaně

- Od příbuzného v řadě přímé, sourozence nebo manžela
- Výměnou – podmínka rovné ceny
- Z předkupního práva při PS
- ZP jeden funkční celek s nemovitou stavbou v jeho vlastnictví
- Podle zvláštního zákona – restituce, privatizace etc.

Ostatní nemovitosti - volně

- Tuzemci
- Cizozemci – občané ČR
- Cizozemci s průkazem povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu ES
- Cizozemci – právnické osoby, které umístí v ČR podnik nebo organizační složku podniku a jsou oprávněny v ČR podnikat

Ostatní nemovitosti - vázaně

- Obdobně jako u ZP
- + výstavbou na vlastním pozemku

Oprávnění a povinnosti devizové správy

- Licenční oprávnění a povinnosti
- Devizová kontrola
- Sankční oprávnění

Vážné hospodářské a finanční poruchy:

- Uvalení depozitní povinnosti
- Vyhlášení nouzového stavu v devizovém hospodářství

Head ööd!

